

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > A Házasság És a Regisztrált Partnerkapcsolat Vagyonjogi Hatásai > Házassági Vagyonjogi Rendszerek > France >

Házassági vagyonjogi rendszerek

 Franciaország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Létezik-e törvényben előírt házassági vagyonjogi rendszer ebben a tagállamban? Mit ír elő?

A házassági vagyonjogi rendszer a házastársak egymás közötti, illetve harmadik felekkel fennálló vagyoni viszonyait szabályozó jogszabályok összessége. Megállapítja a házastársakra alkalmazandó szabályokat a jogosultságokra és a vagyontárgyak tulajdonjogára vonatkozóan a rendszer fennállása alatt vagy annak – halál vagy házasság felbontása miatti – megszűnése esetére.

Ha a házastársak a házassági szerződésben nem állapodtak meg semmilyen házassági vagyonjogi rendszerben, akkor a polgári törvénykönyv (*Code Civil*) 1401. és azt követő cikkeiben meghatározott, a házasságkötés után szerzett vagyon tekintetében vagyontársaságot létrehozó törvényes vagyonjogi rendszer (*communauté réduite aux acquêts*) hatálya alá tartoznak.

Ez a törvényes vagyonjogi rendszer a vagyontárgyak három csoportját különbözteti meg: az egyes házastársak különvagyonára és a házastársak közös vagyonára.

A különvagyonhoz tartoznak a házastársak által a házasság létrejötte előtt szerzett, valamint a házasság fennállása alatt öröklés, ajándékozás vagy hagyomány útján szerzett vagyontárgyak (a polgári törvénykönyv 1405. cikke). A polgári törvénykönyv 1404. cikkében meghatározottak szerint szintén a különvagyonhoz tartoznak bizonyos személyes vagyontárgyak, például ruházat, testi sérülés miatti kártérítés vagy nem vagyoni kár miatti kártérítés stb. A különvagyonhoz kapcsolódóan vagy a különvagyonért cserébe szerzett vagyontárgyak szintén a különvagyon részét képezik (a polgári törvénykönyv 1406. és 1407. cikke).

A közös vagyonhoz pedig a házasság fennállása alatt a házastársak által együttesen vagy külön szerzett vagyontárgyak – beleértve a jövedelmüket és a munkabéruket is – tartoznak. A polgári törvénykönyv 1402. cikke a vagyontársaság vélelméről is rendelkezik, amely szerint minden olyan vagyontárgyat, amelyről nem lehet bizonyítani, hogy a külön vagyonhoz tartozik, a közös vagyon részének kell tekinteni.

Főszabály szerint mindegyik házastárs jogosult a közös vagyont kezelni vagy arról rendelkezni (a polgári törvénykönyv 1421. cikke). Mindkét fél hozzájárulása szükséges azonban a legfontosabb cselekményekhez, például az ellenérték nélküli elidegenítéshez, az ingatlannal kapcsolatos dologi jogok, a goodwill, nem átruházható részvénnyek stb. átruházásához és megállapításához (a polgári törvénykönyv 1422. és 1424. cikke).

2 A házastársak milyen házassági vagyonjogi rendszerben állapodhatnak meg? Milyen formai feltételekkel?

Alapvető szabály, hogy a házassági vagyonjogi megállapodásokra főszabály szerint nem vonatkoznak korlátozások. A polgári törvénykönyv 1387. cikke értelmében „a törvény kizárólag a házastársak közötti, általuk megfelelőnek tartott külön megállapodás hiányában alkalmazandó a vagyontárgyak tekintetében a házasságra, feltéve hogy a megállapodás nem sérti a közérkölcset vagy a következő rendelkezéseket”.

Ezért a házastársak szabadon dönthetnek a házassági vagyoni rendszerükről, feltéve, hogy megfelelnek a polgári törvénykönyv 212. és azt követő cikkeiben meghatározott kötelező elsődleges rendszernek.

A polgári törvénykönyv a szerződéses rendszer több lehetséges típusáról rendelkezik: szerződésen alapuló vagyoni közösség (például a polgári törvénykönyv 1526. cikkében meghatározott teljes vagyoni közösségi rendszer), vagyoni különítés (a polgári törvénykönyv 1536. és azt követő cikkei) vagy a házasságkötés után szerzett vagyomból történő részesedés (a polgári törvénykönyv 1569. és azt követő cikkei).

Az alaki követelményeket illetően a házassági vagyoni megállapodás akkor érvényes, ha a házasságkötés előtt közjegyző foglalja okiratba (a polgári törvénykönyv 1394. és 1395. cikke). A megállapodás ugyanilyen eljárásban, közjegyzői okirattal módosítható a polgári törvénykönyv 1397. cikkében foglalt feltételeknek megfelelően. Az igazságszolgáltatási rendszer 2018–2022. évi programjáról és reformjáról szóló 2019. március 23-i 2019-222. sz. törvény (*loi no 2019-222 du 23 mars 2019 de programmation 2018-2022 et de réforme pour la Justice*) hatálybalépése óta már lehetséges a házassági vagyoni rendszer két év eltelte előtt történő módosítása, és főszabály szerint már nincs szükség bírósági jóváhagyásra a vagyoni rendszer megváltoztatásához (kivéve, ha a hitelezők vagy a nagykorú gyermekek kifogást nyújtanak be).

3 Vannak-e korlátai a házassági vagyoni rendszerben való megállapodásnak?

A házassági vagyoni megállapodásra vonatkozó döntési szabadság elvét korlátozzák az elsődleges rendszer kötelezően alkalmazandó feltételei, amelyek megkülönböztetés nélkül minden rendszerre alkalmazandók.

A polgári törvénykönyv 212. és azt követő cikkei határozzák meg ezeket a feltételeket. A korlátozások közé tartoznak például a házastársi közös lakás védelmét szolgáló rendelkezések (215. cikk harmadik bekezdése), a háztartás kiadásaihoz való hozzájárulásra vonatkozó szabályok (214. cikk) és a háztartás tartozásaiért való egyetemleges felelősség (220. cikk).

4 Milyen joghatással jár a házastársi közös vagyoni rendszer felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése?

A házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése esetén a házassági rendszer megszűnik és felszámolásra kerül.

A házassági vagyoni rendszer megszüntetésére közjegyző előtt kerül sor, amelynek során meghatározzák és felméri az egyes házastársak vagyoni állapotát és tartozásait.

Nem kötelező azonban közjegyzőt igénybe venni, ha nem kell ingatlant megosztani.

A vagyoni közösség megszűnésének okait a polgári törvénykönyv 1441. cikke határozza meg az alábbiak szerint: az egyik házastárs halála, az egyik házastárs halálának vétele, a házasság felbontása, különválás, vagyoni különítés vagy a házassági vagyoni rendszer megváltoztatása.

Ami a házasság felbontása hatálybalépésének időpontját illeti, a házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetén a házasság azon a napon kerül felbontásra, amikor az ügyvédek által ellenjegyzett magánokiratba foglalt, házasság felbontására irányuló megállapodás végrehajthatóvá válik. A házasság bíróság általi felbontása esetén a hatálybalépés időpontja a bontóítélet jogerőssé válásának időpontja.

5 Milyen hatással jár a házassági vagyoni rendszerre a házastársak egyikének halála?

A házastársak egyikének halála a házassági vagyoni rendszer megszűnésének egyik oka. A házassági vagyoni rendszer a halál időpontjában megszűnik mind a házastársak közötti, mind a harmadik felekkel fennálló jogviszonyok vonatkozásában. A polgári törvénykönyv 1441. cikke alapján a törvényes vagyoni rendszer hatálya alá tartozó házastársak esetében a vagyoni közösség megszűnik az egyik házastárs halálával.

Egy házastárs halála esetén tehát kétféle eljárásra kerül sor: először a házassági vagyoni rendszer

megszüntetésére, majd a hagyaték átadására.

A polgári törvénykönyv 763. cikke értelmében, ha a túlélő házastárs fő lakóhelye mindkét házastárs tulajdonában lévő vagy teljes egészében a hagyaték részét képező ingatlan, akkor a túlélő házastársnak egy évig ingyenes használati és haszonélvezeti joga van az ingatlan felett. Ez a házasság joghatása.

6 Mely hatóság hatáskörébe tartozik a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos jogviták eldöntése?

A családjogi ügyekben eljáró bíró (*juge aux affaires familiales*) hatáskörébe tartoznak a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyek (a jogrendszer egyszerűsítéséről szóló 2009. május 12-i 2009-506. sz. törvény [*loi n° 2009-506 du 12 mai 2009 sur la simplification du droit*]), a házassági vagyoni rendszerekkel és a közös tulajdonnal kapcsolatos, a családjogi ügyekben eljáró bíróságok előtti eljárásokról szóló 2009. december 17-i 2009-1591. sz. rendelet [*décret n° 2009-1591 du 17 décembre 2009 relatif à la procédure devant le juge aux affaires familiales en matière de régimes matrimoniaux et d'indivisions*], 2010. június 16-i CIV/10/10. körlevél a családjogi ügyekben eljáró bírák házassági vagyoni rendszer megszüntetésével kapcsolatos hatásköréről [*circulaire CIV/10/10 du 16 juin 2010 sur les compétences du juge aux affaires familiales en matière de liquidation*]).

A házasság peren kívüli, kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetén a házastársak közötti megállapodást ügyvédek által ellenjegyzett magánokirat formájában kell megkötni, és az eredeti példányt irattárba kell helyezni közjegyzőnél (a polgári törvénykönyv 229-1. cikke). A házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetében a házassági vagyoni rendszert a házasság felbontásának időpontjában kell megszüntetni. A megállapodásnak tartalmazni kell az egyezséget a házassági vagyoni rendszer rendezéséről, amelyet közjegyzői okiratba kell foglalni, ha a vagyoni közösség megszüntetése ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött vagyontárgyat (különösen ingatlant) érint (a polgári törvénykönyv 229-3. cikke). Ebben az esetben két ügyvéd és egy közjegyző vesz részt az eljárásban.

Általános szabály, hogy közjegyzőt kell igénybe venni a házassági vagyoni rendszer megszüntetésekor, ha az ügy legalább egy, ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött vagyontárgyat érint.

Kizárólag vitás vagy megállapodás nélküli ügyekben dönt a bíróság.

7 A házassági vagyoni rendszer milyen hatást gyakorol a házastársak egyike és valamely harmadik fél közötti jogviszonyra?

A polgári törvénykönyv 220. cikke, azaz a házastársak házassági vagyoni rendszerétől függetlenül alkalmazandó elsődleges rendszert meghatározó rendelkezés irányadó a házastársak és harmadik felek közötti jogviszonyokra. A rendelkezés megállapítja a házastársak egyetemleges felelősségének elvét a háztartás tartozásaival kapcsolatban: „Mindegyik házastárs jogosult arra, hogy önállóan kössön szerződést a háztartás fenntartásával vagy a gyermekek oktatásával kapcsolatban. A házastárs egyetemlegesen felel a másik házastárs által felhalmozott minden adósságért. Az egyetemleges felelősség azonban nem terjed ki azokra a költségekre, amelyek a háztartás életmódját, az ügylet hasznosságát vagy feleslegességét, illetve a szerződő harmadik fél jó- vagy rosszhiszeműségét figyelembe véve nyilvánvalóan túlzott mértékűek. Az egyetemleges felelősség nem terjed ki arra a részletre történő vásárlásból vagy felvett kölcsönből származó tartozásra sem, amelyhez nem járult hozzá mindkét házastárs, kivéve, ha a mindennapi életvitelhez szükséges alacsony összegekről van szó, és ha azok együttes összege - több kölcsön esetén - nem nyilvánvalóan túlzott a háztartás életmódjára figyelemmel.

A törvényes vagyoni közösségi rendszer alapján a hitelezők a polgári törvénykönyv 1413. cikke értelmében főszabály szerint keresetet nyújthatnak be az olyan tartozások megtérítése iránt, amelyekért a házastársak a közös vagyon terhére felelnek.

A házastárs jövedelmét és munkabérét azonban a másik házastárs hitelezői csak akkor foglalhatják le, ha az adósság a polgári törvénykönyv 220. cikkével összhangban a háztartás fenntartása vagy a gyermekek oktatásával kapcsolatban keletkezett (a polgári törvénykönyv 1414. cikke).

A közös vagyon nem fedezi az egyik házastárs által önállóan vállalt biztosítékot vagy felvett kölcsönt. A másik házastárs kifejezett hozzájárulása nélkül a fenti tartozások kizárólag a szerződéskötő házastárs különvagyonából és jövedelméből teljesíthetők (a polgári törvénykönyv 1415. cikke).

8 A házastársi közös vagyon megosztására – felosztására, szétoztására vagy megszüntetésére – vonatkozó tagállami eljárás rövid leírása.

A házassági vagyoni rendszer megszüntetése érdekében meg kell határozni a vagyontárgyak különböző csoportjait (külön- és közös vagyon, esedékes kifizetések és házastársak közötti tartozások, eszközök és kötelezettségek). Ha vannak megosztandó csoportok, akkor ezeket megosztják annak érdekében, hogy felosszák a vagyontárgyakat a házastársak között.

A házasság után szerzett vagyon tekintetében vagyonszétválást létrehozó rendszerben az az elv érvényes, hogy a közös vagyont fele-fele arányban megosztják a házastársak között. A felek azonban a házassági szerződésükben eltérő, egyenlőtlen megosztást is megállapíthatnak.

A közös vagyon felosztására egyezség vagy bíróság útján kerülhet sor. Egyezség esetén a házastársak felosztási megállapodást kötnek. Ezt a megállapodást közjegyzői okiratba kell foglalni, ha ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött vagyont érint. A bíróság dönt a vagyonfelosztásról, ha a felek nem tudnak megállapodni a vagyon megszüntetéséről vagy megosztásáról. A bíró határoz a közös birtoklás folytatására vagy a kedvezményes odaítélésre irányuló kérelmekről (a polgári törvénykönyv 831. cikke).

Függetlenül attól, hogy a felosztás egyezség vagy bíróság útján történik, a folyamat részekre osztással ér véget az egyenlő értéken alapuló egyenlő felosztás elve szerint. Így mindegyik kedvezményezett a közös tulajdonon fennálló jogaikkal megegyező értékű vagyonban részesül. Ha a csoport összetétele alapján lehetetlen egyenlő értékű részeket kialakítani, kiegyenlítést célzó megtérítés útján meg kell szüntetni az egyenlőtleniséget. Bizonyos vagyontárgyakat kedvezményesen is hozzá lehet rendelni valamelyik kedvezményezett hányadához.

A felosztás deklaratív hatályú; másképpen fogalmazva: jogi fikció útján úgy tekintendő, hogy mindegyik házastárs tulajdonában a hányadához tartozó vagyontárgy volt mindig, és soha nem volt a tulajdonában a felosztásban szereplő többi vagyontárgy.

9 Általában milyen eljárással történik az ingatlanok nyilvántartásba vétele, és ahhoz milyen dokumentumokat vagy információkat kell benyújtani?

Az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött vagyontárgyak (azaz az ingatlanok) egyezség útján történő felosztása esetén közjegyzői okiratba kell foglalni a vagyonszétválás megszüntetésére és megosztására irányuló megállapodást.

A polgári törvénykönyv 710-1. cikke értelmében „az ingatlan-nyilvántartási alakiságoknak való megfelelés érdekében minden aktusnak vagy jognak Franciaországban működő közjegyző által kiállított közjegyzői okiraton, bírósági határozaton vagy közigazgatási hatóság által kiállított közokiraton kell alapulnia”.

A házastársaknak ezt követően meg kell fizetniük egyrészt a különválást vagy a házasság felbontását követő felosztásért felszámított, 2021. január 1-jétől 1,80%-ra, 2022. január 1-jétől pedig 1,10%-ra csökkentett 2,5%-os díjat, amelyet a megosztott vagyon nettó értéke alapján kell kiszámítani, másrészt a közjegyző díjait és javadalmazását.

Last update: 06/05/2026

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a jogi nyilatkozatban tekintheti meg.